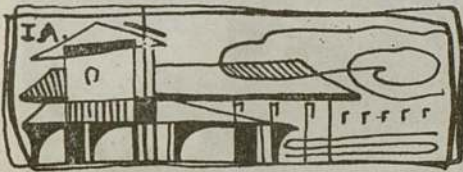


"Lorrin" lamiñea ta mutilla

Antxiña, "Eperlabarreta" eritxon baxetxe ederrean, emakume bat seme bategaz bizi zan. Semea, mutil morrosko-errimean zan; laietan, bedar-ebaten eta enparau lanak bizkor eta ondo egiten bera lakorik inguruetan ez zan. Eta indarketa guztietan be txapeldun izaten zan ezkerro, erriko ta erbestekoak "Indartsu" izenaz ezagutzen eben. Eta guztiak, ago batez, alako mutil adoretsurik egundo ez ebela ezagutu esaten eben.

Illuntze baten, semeak amari esan eutsan:

—Ama, biar goizean Saibi-mendira iratan joan bear dot. Eguraldiak antz ona dakar; eta, uste dodanez, mendi aretan irea aspaldiko arorik onenean aurkituko dot. Eta gañfiera, Urkioleta'ko neska-mutillak be, biar goizean ei'doaz mendi orre-



ara, ira-ebaten; eta neuk be, ira-ebate ta ekarteak eurakaz batera egin gura dodaz: nireztat beti adiskide onak izan dira-ta.

—Asmo ori —erantzun eutsan amak— urrengo asterako atzeratu obe dozu: entzun dodanez, "Lorrin" lamiñea, ainbeste guratori eragin dautsen lamiña ankerra, Sailluente'ko artzulo-aurreko landatxoan urrezko aulki baten jesarrita egoten da egunotan-eta. Aren gurari ta asmo guztiak, barriz, beti lez, nundik gazteak atzipetu ei'dira. Orregaitik, ba, ene seme, ez zaitez biar basorantz abiatu: bestela, galdua zara...

Mutillak, amaren berbok entzutean, barre-argara aundi bat jaurti eban; eta irribarrez esan eutsan:

—Galdua neu? "Lorrin" lamiñearen bildurrez nazala uste dozu, ala? Nun litzakit "Indartsu" izena? Oraindiño olakorik!

—Ene seme: indartsua ta adoretsua zaranarren, ez dakizu oraindiño munduko barri. Mundu onetan maltzurrik asko dago; eta or-emenka sareak ugari zabalduaz, gaurko gazteak atzipetzen era bitara diardue: indar-bidez eta atsegin-bidez. Indarbidezko soka latzaz ezin arrapau diran gizon sendoak, leunkerizko ari me ta bigunez, sarritan beingoan lotzen dabez. Begira, ba, ene maite!, askoren maltzurkeriak luzez azken-bageak dira-ta...

—Esan, esan nai dagizun guztia! Lamiña dala-ta, nire asmoetan atzera-mardorik ez dot egingo-ta. Ni bildurtzekorik oraindiño ez da jai, ezta jaioko be. Biar goizean, lamiña ta sorgin guztien ganetik, mendira joango naz, ta kitu.

Eperlabarreta'ko mutil arro ta eretxia, bere ama onaren burubide on guztiak alde batera itxita, biaramon goizean Saibi'rantz abiau zan. Eta Sailluente'ra eldu zanean, artzuloaren aurreko landatxoan, "Lorrin" lamiñea, urrezko aulki eder baten jesarrita, ulea orrazten aurkitu eban. "Indartsuk", ikusi ebanekoxe, urrengo aupadea jaurti eutsan:

"Lorrin" lamiñatzarrak

Ez dau adorerik;

"Indartsu-ri eltzeko

Ez dauko indarririk.

Berbok entzutean, lamiñearen arpegia asarre bizitan jarri zan; eta eskuetan eukan orrazi gorria mutillari amorrus jaurtiaz, abots itzelaz esan eutsan:

—Mutil arro ta zital ori! Indartsua ta adoretsua azan ala ez, illuntzeko ipar-aizea izango dok ikusle!

Indartsu'k, orraziari polita eretxita, kolkoan sartu eban. Eta kolkoan sartzeaz batera paparra erre yakon. Ulu aundi bat egifnez, "Inpernuko bitxi mardarikatua" esanda, orrazi bakana erre-kara jaurti eban; eta berealaxe, erre-kako ur guztia irakiten asi zan.

Jazokun orreaz, mutillak ikara aundirik ez eban artu; eta "lamiñen gauzak" esanda, bideari aurrera jarraitu eutsan, Saibi mendiraifio. An, egun guztian, Urkioleta'ko gazteakaz batera ira-ebateari ekin eutsan. Eta illuntzean, Eskumendi'ko labar aundi baten jesarrita, abestuten asi zan.

Kantetan ziarduan artean, "Lorrin" lamiñea neska gazte baten itxura ederrez agertu yakon; eta abots ezititsuaz esan eutsan:

—Oi, "Indartsu"! Ederto zagoz, gero! Illuntzeko ozkiro gozarotan zure abesti politik atsegingarri yataz. Zure indar eta adore aundiaren izenak, zeu ezagutzera ekarri nau. Zuri irabaztekorik emen inguruetan be ez dagoala diardue esaten-eta...

Berbok entzutean, "Indartsuk", senetik urtenda lez, poz-pozik esan eutsan:

—Nor zara zu? Eguzkitik illargira ta illargitik eguzkira izan nazararren, zu lakorik ez dot ikusi...

—Goiko mendietako zelai ederretan dantzan eta olgetan bizi nazana naz ni —erantzun eutsan neskeak—. Mendi-gailur orren ostean dago nire bizitokia. Benetan ederra bera! Bertako aizeak, eguzki-egaletik, illargiaren erditik eta

izarraren artetik leunki-ro igaroaz, ametsik zoragarrienakaz atsegintzen gaitu; eta gure biotzak, mitxeletak lez, lorarik-ora egifnez, bizitza atsegin eutsa egiten yaku. An bai edertasuna! Bertako gauzak azaltzeko nire miña ez litzake gai, urrezko idaztortza bear izango litzaketa...

Berba leunok esan ondoren, lamiñeak mutillari eskua luzatu ta beragaz joateko esan eutsan. Eta mutil lilluratua, lamiñeari eskua emonda, an joan zan sasi ta arantza guztien ganetik Sailluente'ko landatxoraifio.

Orduan, landatxoa ezti biurtu zan; erre-kako ura, esne; arrizko zubi trauz-kill, barriz, lorazkoa biurtu zan. "Indartsu", lorazko zubia pozik igarotera joiala, "Lorrin" lamiña ankerrak, mutillari errime bultza egifnez, artzulo edo koba baltz bildurgarrira buruz aurrera jaurti eban.

Eta lamiña guztiak, orduan, an barruan mutillari makillakaz eta burduntziakaz zartada ederrak emonez, bizkar guztia birrindu eutsen. Eta guztiak, ago batez, ari ifun diran iraiñak egifnez, esan eutsen:

—Nun dozak indarrok eta adoreok? Goizean arro-arro jaurti doan aupadearen lorratzik be ez yoagu entzuten... Mutu egin az, ala? Orain, ire nagusiak geu gozak, artzuloaren barruan ondo lotuta ago-ta. Eta aurrerantzean, ire eguneroko janari onena, makillea ta atseka-bea baiño ez dok izango...

Ganeko egunetan, Sailluente'ko artzulo ingurutik igaroten ziran gazteak, Eperlabarreta'ko mutillaren ulu ta negarrazkaz naasteen, urrengo berbok entzuten ebezan:

—"Nitzaz lar uste nebalako ta nire ama onaren burubide onak aintzat ez artzearren galdu naz. Eztiak mingotsa, loreak arantzea, ta une labur bateko



atsegin zoroak atsekabe aundi ta luzeak leporatu daustez..."

Eta gazte askok, berba onekaz bildurrez dardar eginda, euren gurasoen esanak zintzo egifiaz, on-onak izateko asmoa artzen eben.

Buztintza'tar Errose'k eginda, ta Kerexeta'tar Jaime'ren ardurapean argitaratuta.